

Belépéskor, szemben a bárpultnál egy anyánk korabeli nő, a feleség, éppen poharakat tisztított egy fehér kendővel. Felézett és megállt a kezében a törlő. Maguk magyarok, mondta, és láttuk, hogy a válla picit megrázkodik. Amíg Z. a pulthoz ment, körülnéztem. Kényelmes távolságban egymástól asztalok álltak a szoba egyik végében, a pult mellett acélső tűnt el felfelé a plafonon vágott lyukban, belülről kifelé szélesedő lépcsőfokok ölelték körbe.

Z. éppen kérdezett valamit, de nem értettük a választ a döngő lépcsőktől. Eddig mindannyian úgy tettünk, mintha nem érzékelnénk szinte kézzelfoghatóan annak a hiányát, aki épp most ereszkedik le, mintha nem őmiatta lenne ez a látogatás, ebben a meglehetősen alkalmatlan időpontban. Nem tudtunk vele egy szót sem váltani, mert csak biccentett, nemrég operált lábát húzva felült a bárszékre. Autogramot adott Z. kérésére, miközben végig láttuk és

érezkeltük, ebben a süket csendben, hogy nagy erőfeszítésébe kerül tartania magát. A felesége, még mindig a pult mögött állva, intett, hogy menjünk. Elbúcsúzva tőle, egyszerre fogtuk meg a vállát, amire újólá csak egy biccentéssel válaszolt, és nem értettük, mert fiatalok voltunk, mi is a neve annak, amivel itt küzd, tulajdonképpen.

cadence (zárlat)

Délután a kikötőben ott ringatóztunk a Santa María másolatának tatján. Ketten voltunk az egész hajón, a téren gyerekek fogócskázta. A Kolumbusz szobor a parton állt egy obeliszk tetején, felemelt jobb kezével határozottan mutatva az irányt. Mégpedig, ahogy a lemenő nap mutatta, kelet felé.

BÁCSI ISTVÁN A király és a rozmár

A király hazafelé tartott a háborúból a tengerparton. Nagyon eltörődött már, és meg is éhezett a hosszú úton, de nem kívánta a tábori ételt, amit a szakácsok elé hoztak. Zsíroskenyeret szeretett volna enni, fokhagymával és erőspaprikával. Fűszer és kenyér még csak akadt a tárkocsin, de zsír egy csepp sem. Szétszalasztotta hát szolgálait a négy égtáj felé, de azok sehol égen-földön nem találtak egy kövér disznót. Így a király a rozmárhoz fordult, aki éppen ott lebzsel a fővényben.

– Rozmár, kérlek, adj nékem zsírt! Éhes vagyok már nagyon egy fejedelmi zsíroskenyérre, de zsír nálunk semmi nincsen. Szolgáim sem találtak sehol ebben az országban. Igaz ugyan, hogy ehetnék mást, de ínyemet töri a tábori koszt, emésztésemnek sem tesz jót, s a bélműködésem ma különösen renyhe. Erős vágyam támadt hát a zsírra, amely a belső pályákat megfelelő állapotban tartja az éltető táplálék időbeni továbbításához. Számban pedig összefut a nyál, rozmár, ha rád nézek. Mert a te idomaid gömbölyűek, tagjaid párnások, mozdulásodra bájos hullámokat vet rajtad a háj. Zsírkészleteidnek nyilvánvaló bősége megidézi bennem ama régi pompás falatok emlékét, amelyeket mint ifjú király, álruhában nyeldekelhettem, együgyű, ámde jószívű népem közé vegyülve, kik a szegény emberek felülmúlhatatlan nagylelkűségével tették elém akár utolsó falatjaikat is, midőn eltikkadva beléptem konyháikba. Nélkülözéstől összeaszott számnak, lappadt gyomromnak azok a zsíroskenyerek jobban estek akkor, mint azóta a legfényesebb lakomák akár legritkább, legdrágább fogásai, vagy a világ hét tájáról összesereglett mesterszakácsok és varázslók

legkülönb ételei bár. Most hát ama régi emlékek nyugózik ízlelőbimbóimat, s bizonyosnak látszik, hogy e vágy csak általad nyerhet csillapulást. Mert remélem, e néhány rövid szóval megfelelő módon eléd tudtam tární mostani nyomorult állapotomat, s nem vonakodsz részesíteni engem az áldásban, amelyet számomra zsírod jelent. Kérlek tehát, adj nékem egy keveset bőséges készleteidből.

– Az én zsírom durva és bűdös – felelt a rozmár. – Katonák bocskorára, szekerek kerékagyára való az, emberi fogyasztásra alkalmatlan. Hiszen elhullott testvéreink zsírját a parti népek bélcसारodásban szenvedő, máskülönben menthetetlen kutyáiknak és egyéb háziszolgáiknak adják gyógyszerül, minthogy a zsírtól azoknak menten kiegyenesedik minden összekuszálódott belük, s kedvező egészséget nyernek, megtisztulván a háromnapos szaporafutással. Ó király, tégy le tehát a zsíromból való táplálkozásról, mert minden bizonytalansággal rövidesen igen sanyarú állapotba jutnál a zsírfalás után, megszegyenülten vágynál elköltözni lovad hátáról valami sötét odúba, hogy magadban lehess, s a mögötted poroszkáló, vihogva pusmogó szolgálid gúnyos tekintetét elkerülhesd. S akkor, király, haragod ellenem fordulna és szolgálid ellen, s bajra bajt szülne a meggondolatlan ebéd. Kötelességem tehát, hogy megóvjalak téged e csapástól, s zsíromat, mit most még áldásnak gondolsz, megtagadjam tőled a saját érdekedben.

A király összevonta a szemöldökét.

– Nem adsz tehát zsírt?

– Nem.

A király leölette a rozmárt. Míg a szolgálk elkészítették a zsírt és a zsíroskenyeret, addig ő a sásban pihent és a gyomra korgását hallgatta. Aztán jóllakott zsíroskenyérrel, fokhagymával és erőspaprikával. Majd lóra szálltak, s rövid időn belül minden úgy történt a királlyal, amint azt a rozmár előre megmondta.